

ВІДГУК

опонента, кандидата юридичних наук Топорецької Зоряни Миколаївни на дисертаційне дослідження Голоботовського Василя Івановича «Криміналістичні засади встановлення ситуаційних обставин пострілу з нарізної вогнепальної зброї», поданого на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дослідження. Злочини із застосуванням нарізної вогнепальної зброї становлять особливу небезпеку та завдають значної шкоди життю і здоров'ю людей, а також правопорядку. Проблема дослідження ситуаційних обставин пострілу із нарізної вогнепальної зброї набула в Україні особливої актуальності у зв'язку із розгортанням воєнних дій на сході України, появою в тіньовому обороті значної кількості зразків бойової зброї, і відповідно подальшим застосуванням такої зброї з метою вчинення кримінальних правопорушень.

Використання в якості знаряддя злочину нарізної вогнепальної зброї і швидкоплинність інцидентів із її застосуванням навіть при наявності свідків не дозволяє відновити справжні обставини події без допомоги особи – носія спеціальних криміналістичних знань. Тому в ході розслідування і судового розгляду злочинів, пов'язаних із нарізною вогнепальною зброєю, обов'язково призначається судова експертиза зброї та слідів і обставин її використання, результати якої досить часто є одним з основних джерел доказів. Необхідно також зазначити, що отримані під час експертизи відомості необхідні не тільки для встановлення обставин скоєння злочину, але, в деяких випадках, і для його правильної кваліфікації. Отже, вочевидь, незамінна і зростаюча роль експертизи зброї та слідів і обставин її використання як засобу доказування у кримінальних провадженнях.

Проте висновки ситуаційних експертиз у галузі судової балістики не завжди є однозначними та досить часто надаються не в категоричній, а в ймовірнісній формі. Пояснюється це тим, що результати ситуаційних балістичних досліджень, у порівнянні з іншими балістичними та криміналістичними дослідженнями, у більшій мірі залежать від низки суб'єктивних чинників. Окрім цього, вирішення поставлених завдань часто ускладнюється наявністю великої кількості версій подій, що потрібно враховувати при проведенні таких експертиз та досліджень.

Разом із тим до сьогодні у вітчизняній науковій літературі не було здійснено окремого наукового дослідження щодо питань встановлення ситуаційних обставин пострілу з нарізної вогнепальної зброї. Наукові праці минулих років здебільше охоплюють різноманітні аспекти суміжних наук з даної проблематики. Умовно ці роботи можна об'єднати у дві групи: до першої з них належать праці, присвячені загальним проблемам дослідження вогнепальної зброї; до другої – питанням щодо протидії незаконному поводженню з вогнепальною зброєю. Частина наукових положень та рекомендацій щодо проведення таких видів досліджень втратили свою актуальність унаслідок наукового й технологічного розвитку, а значна кількість наукових джерел даного напрямку є застарілими та потребують суттєвого оновлення. Відповідно частина положень та рекомендацій потребує вдосконалення та узгодження із сучасними потребами криміналістичної, зокрема, експертної практики. Окрім цього на даний час методичне та інформаційне забезпечення ситуаційних експертиз і досліджень із встановлення обставин пострілу з нарізної вогнепальної зброї розвивається досить повільно, існують розбіжності окремих наукових положень із положеннями відомчих інструкцій та експертними методиками. Тому постає необхідність у проведенні комплексного наукового дослідження у сфері криміналістичних засад встановлення ситуаційних обставин пострілу з нарізної вогнепальної зброї, що й визначає актуальність обраної проблеми, її наукову, теоретичну та практичну значущість.